Asianumero
3159/10.02.03/2023
Aluenumero
411808

Mielipiteiden yhteenveto ja vastineet

Laurinlahden koulu

Asemakaavan muutos

Liittyy kaupunkisuunnittelujohtajan 19.9.2025 **MRA 30 §:n** mukaisesti nähtäville hyväksymään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä valmisteluaineistoon.

Nähtävillä MRA 30 §:n mukaisesti 6.10.-4.11.2025.

Kirjallisia vastineita on pyydetty 3 kpl.

Espoon kaupunki

Y-tunnus 0101263–6

Kaupunkisuunnittelukeskus
Asemakaavoituksen palvelualue
Käyntiosoite: Tekniikantie 15
Postiosoite: PL 43, 02070 Espoon kaupunki

Mervi Hokkanen, etunimi.sukunimi@espoo.fi
Paltsa Salama,
Anja Karhula,
Hannu Granberg

Yleistä mielipiteistä

Mielipiteissä pidetään Laurinlahden koulun rakentamista tärkeänä hankkeena ja korostetaan sen toteuttamisen kiireellisyyttä.

Mielipiteissä käsitellään laajasti kaavamuutoksen vaikutuksia rakennettuun ympäristöön, opetus- ja varhaiskasvatustiloihin sekä alueen liikenne- ja pihajärjestelyihin. Keskeisiä teemoja ovat Merisaappaan koulurakennuksen säilyttäminen tai purkaminen, uuden rakennuskokonaisuuden arkkitehtuuri, luonnon ja puuston säilyminen sekä piha-alueiden toimivuus ja turvallisuus.

Lisäksi mielipiteissä korostetaan jalankulun, pyöräilyn ja saattoliikenteen toimivia järjestelyjä, oppimisympäristöjen rauhallisuutta, aistiesteettömyyttä ja erityisen tuen tarpeiden huomioimista. Opetustilojen monikäyttöisyyttä ja kuntalaiskäyttöä pidetään tärkeänä, samoin varhaiskasvatuksen toimintaedellytysten ja henkilöstön asiantuntemuksen huomioon ottamista suunnittelussa. Myös palveluverkon muutosten vaikutukset alueen olemassa oleviin varhaiskasvatuspalveluihin nousevat esiin mielipiteissä.

Merisaappaan koulun säilyminen tai purkaminen

Mielipiteissä esitetään sekä Merisaappaan koulurakennuksen säilyttämistä että purkamista puoltavia näkemyksiä. Rakennuksen säilyttämistä kannattavat pitävät sitä osana alueen kerroksellisuutta, kulttuuriympäristöä ja kestävää rakennuskannan hyödyntämistä sekä näkevät sen soveltuvan edelleen opetuksen tai varhaiskasvatuksen käyttöön. Rakennuksen purkamista kannattavat puolestaan viittaavat rakennuksen sisäilmaongelmiin ja korostavat terveellisten ja turvallisten tilojen merkitystä. Näissä mielipiteissä uudisrakentamista pidetään rakennuksen peruskorjausta parempana ratkaisuna.

Vastine:

Kaavoituksen yhteydessä arvioitiin perusteellisesti Merisaappaan koulurakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja, teknistä kuntoa, korjattavuutta sekä soveltuvuutta uusiin käyttötarkoituksiin. Rakennuksesta laadittujen selvitysten perusteella rakennuksella on tunnistettuja kulttuurihistoriallisia arvoja. Se edustaa harvinaista ja hyvin säilynyttä esimerkkiä 1980-luvun koulurakentamisesta Espoossa, ja sillä on rakennushistoriallista, ympäristöllistä sekä paikallista identiteettiarvoa.

Selvitysten perusteella rakennuksen saattaminen terveelliseksi ja turvalliseksi sekä samalla soveltuvaksi uuteen käyttötarkoitukseen edellyttäisi kuitenkin laajoja korjaustoimenpiteitä. Käytännössä merkittävä osa rakennuksen rakenteista, julkisivuista ja sisätiloista jouduttaisiin purkamaan ja rakentamaan uudelleen. Vaikka korjaus olisi mahdollista toteuttaa siten, että rakennuksen yleisilme ja keskeiset arkkitehtoniset ominaispiirteet säilyisivät, käyttötarkoituksen muutoksen, teknisten vaatimusten ja laajojen korjaustoimenpiteiden vaikutuksia rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymiseen ei voida täysin välttää. Lisäksi rakennuksen soveltuvuus nykyisten

opetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnallisten tarpeiden täyttämiseen on arvioitu haasteelliseksi.

Kokonaisarvion perusteella asemakaavassa ei ole osoitettu rakennukselle suojelumääräystä. Suojelumääräyksen katsottiin olevan maanomistajan kannalta kohtuuton suhteessa niihin kulttuurihistoriallisiin arvoihin, jotka olisivat laajojen korjaus- ja muutostöiden jälkeen säilytettävissä. Kaavaratkaisussa on kuitenkin tunnistettu rakennuksen kulttuurihistoriallinen merkitys, ja rakennuksen säilyttäminen on mahdollistettu rakennusalan laajuudella. Näin ollen kaava mahdollistaa sekä rakennuksen säilyttämisen että alueen kehittämisen uudisrakentamisen kautta. Rakennuksen säilyttämistä tai mahdollista purkamista koskevat ratkaisut tehdään myöhemmissä suunnittelu- ja toteutusvaiheissa.

Rakennuksen arkkitehtuuri

Mielipiteissä esitetään huomioita rakennuksen arkkitehtoniseen ilmeeseen erityisesti katutasossa. Havainnekuvien perusteella rakennuksen maantasokerroksen koetaan vaikuttavan melko suljetulta, ja suunnittelussa toivotaan kiinnitettävän huomiota rakennuksen avoimuuteen, viihtyisyyteen ja kutsuvuuteen. Lisäksi esitetään, että päiväkodin sijoittamista erilliseen rakennukseen tulisi tarkastella, koska sen katsotaan tukevan päiväkodin pienimuotoista mittakaavaa ja samalla muodostavan alueelle kampusmaisen kokonaisuuden. Mielipiteissä kiinnitetään huomiota myös teknisten tilojen kokoon ja sijoitteluun sekä esitetään, että niiden vaihtoehtoisia sijoitusratkaisuja tulisi tutkia

Vastine:

Kaavaratkaisussa on kiinnitetty erityistä huomiota rakennusten julkiseen luonteeseen, arkkitehtoniseen laatuun sekä lapsen mittakaavan huomioimiseen. Kaavamääräysten mukaan rakennusten julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja detaljoinnin viimeisteltyä. Julkisivujen tulee kuvastaa rakennuksen julkista luonnetta, ja niitä tulee jäsentää muun muassa materiaalien, värisävyjen, aukotuksen, sisäänvetojen sekä muiden arkkitehtonisten keinojen avulla siten, että rakennusmassat hahmottuvat selkeästi eri osiin. Määräyksissä edellytetään lisäksi, ettei julkisivuissa saa olla pitkiä ikkunattomia pintoja. Julkisivujen aukotuksessa ja jäsentelyssä tulee huomioida lapsen mittakaava, ja rakentamisen tulee muodostaa lapselle kiinnostavaa ja viihtyisää ympäristöä erilaisin muodoin ja materiaalein. Myös sisäänkäyntien tulee erottua rakennuskokonaisuudessa esimerkiksi katoksin, materiaalivaihdoksin ja valaistuksella.

Päiväkodin sijoittamisesta erilliseen rakennukseen on esitetty näkemyksiä alueen kampusmaisen kokonaisuuden vahvistamiseksi. Kasvun ja oppimisen toimiala on kuitenkin tuonut esiin tavoitteensa toteuttaa päiväkoti ja koulu yhteisrakennuksena, jotta lasten ja nuorten yhtenäinen kasvun ja oppimisen polku voidaan parhaalla mahdollisella tavalla turvata. Kaavaratkaisu mahdollistaa tämän tavoitteen mukaisen yhteisrakennuksen toteuttamisen.

Teknisten tilojen osalta kaavamääräyksissä edellytetään, että poistumistiet, portaikot, ilmanvaihtokonehuoneet ja muu talotekniikka sovitetaan luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria. Näin pyritään varmistamaan, etteivät tekniset ratkaisut heikennä rakennusten kaupunkikuvallista laatua tai julkisivujen ilmettä. Rakennusten tarkempi arkkitehtoninen suunnittelu sekä teknisten tilojen sijoittuminen ratkaistaan jatkosuunnittelun yhteydessä kaavamääräysten ohjaamina.

Lisäksi kaavamääräyksissä edellytetään, että uudisrakennusten suunnittelussa huomioidaan alueen koulurakentamisen historiallinen kerroksellisuus sekä tontilla sijaitsevan Merisaappaan koulun rakennusperintö. Rakennusten julkisivuissa tulee hyödyntää Merisaappaan koulun arkkitehtuurista johdettuja materiaaleja, värisävyjä, detaljoinnin periaatteita, mittasuhteita tai aukotusrytmejä. Näin pyritään varmistamaan, että uusi rakennus liittyy luontevasti ympäristöönsä ja alueen rakennushistorialliseen kehitykseen.

Piha-alueet ja luonnon säilyminen

Mielipiteissä pidetään myönteisenä erityisen tuen oppilaiden tilojen sijoittamista maantasokerrokseen sekä esteettömyyden, saattoliikenteen ja oman sisäänkäynnin huomioimista. Vaihtoehdon A katsotaan tarjoavan erityisen tuen oppilaille rauhallisemman piha-alueen sekä toimivamman erottelun päiväkodin ja koulun pihojen välillä, mikä voi vähentää melua ja lisätä viihtyisyyttä. Lisäksi esitetään, että erityisoppilaiden aidattu piha muodostaisi selkeän ja erillisen kokonaisuuden. Pihojen suunnittelussa toivotaan kevyitä rajauksia, jotka eivät luo yksityistä ilmettä, sekä turvallisuuden huomioimista erityisesti Espoonlahdenrantaan suuntautuvan rajan osalta. Luonnon ja olemassa olevan puuston säilyttämistä pidetään tärkeänä, ja vaihtoehdon A arvioidaan tukevan tätä tavoitetta paremmin.

Vastine:

Pihatilojen suunnittelussa on kiinnitetty huomiota erityisen tuen oppilaiden pihajärjestelyihin ja kulkureitteihin, jotta ne olisivat mahdollisimman viihtyisät, turvalliset ja toimivat. OAS-vaiheen jälkeen suunnittelua on edistetty ratkaisulla, joka yhdistelee aiempien suunnitteluvaihtoehtojen parhaita puolia ja huomioi myös saatua palautetta. TAO-oppilaiden pihan osalta suunnittelua on jatkettu pääpiirteissään kuten OAS vaihtoehdossa A. Vaihtoehtoa puolsivat mm. juurikin se, että se tarjoaa erityisen tuen oppilaille rauhallisemman piha-alueen sekä toimivamman erottelun päiväkodin ja koulun pihojen välillä, ja myös yhteydet sisätiloihin, saatto ja kulkureitit ovat paremmin järjestettävissä. Myös kookasta puustoa koulun ja päiväkodin piha-alueilla on tarkoitus säilyttää mahdollisimman paljon.

Polkupyöräreitit, -pysäköinti ja valvottavuus

Mielipiteissä korostetaan jalankulun ja pyöräilyn huomioimista alueen suunnittelussa. Pyöräpysäköinnin määrää pidetään hyvänä, mutta pyöräpaikkojen sijoittelun toivotaan olevan hajautetumpaa ja lähellä rakennusten sisäänkäyntejä sekä helposti valvottavissa. Mielipiteissä esitetään myös, että alueen nykyisen jalankulku- ja pyöräilyyhteyden säilyttämiseen ja jatkuvuuteen tulisi kiinnittää huomiota. Joissakin mielipiteissä ehdotetaan rakennusten suunnittelua siten, että alueen läpikulkuyhteys voitaisiin säilyttää.

Vastine:

Kaavamuutoksen yhteydessä nykyinen Laurinlahden koulun ja Merisaappaan koulun tonttien välissä oleva jalankulun ja pyöräilyn yhteys, Saapaspolku, poistetaan. Saapaspolun poistaminen mahdollistaa rakennusten kytkemisen toisiinsa sekä riittävät pihatilat. Muilta osin alueella on kattavat ulkoilureitit, jotka säilyvät kaavamuutoksen myötä.

Pyöräpysäköintipaikkoja on esitetty toteutettavan koulurakennuksen luoteispuolelle, lähelle Merisaapasta sekä koulurakennuksen itäpuolelle, liikuntatilojen sisäänkäynnin läheisyyteen. Pyöräpysäköintipaikkojen keskittämisen on katsottu selkiyttävän ympäristöä.

Liikennejärjestelyt ja lisäliikenne

Mielipiteissä tuodaan esiin huoli autoliikenteen lisääntymisestä ja sen mahdollisista vaikutuksista lähialueen kevyen liikenteen väyliin erityisesti koulun ja päiväkodin liikenteen kasvaessa. Lisäksi huolta herättävät liikennejärjestelyt ja liikenteen ohjaus, mikäli tontit yhdistetään**.**

Vastine:

Kaavamuutoksen yhteydessä liikennejärjestelyjä Merisaappaalla selkiytetään. Kadun päähän lisätään kääntöpaikka helpottamaan kääntämistä kadun päässä. Lisäksi kadun pää muotoillaan siten, ettei se muodosta suoraa jatketta ulkoilureiteille. Suojatiet Merisaapas kadulla esitetään toteutettavan korotettuina. Koulun piha-alueesta on suunniteltu yhteen suuntaan ajettava, mikä vähentää peruuttamisen tarvetta koulun ympäristössä.

Aistiesteettömyys

Mielipiteissä korostetaan aistiesteettömyyden, oppimisrauhan ja käyttäjälähtöisyyden huomioimista koulun ja päiväkodin suunnittelussa. Erityistä huomiota toivotaan kiinnitettävän opetustilojen ja piha-alueiden suunnitteluun.

Vastine:

Aistiesteettömyys on huomioitu kaavaratkaisussa ympäristön selkeyden, hahmotettavuuden, ennakoitavuuden ja aistiärsykkeiden hallinnan näkökulmista. Kaavaratkaisulla on pyritty muodostamaan ympäristö, joka tukee erityisesti lasten, nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien käyttäjien turvallisuutta, oppimista ja hyvinvointia.

Toiminnot on sijoitettu korttelissa ja rakennuksessa selkeästi omiin vyöhykkeisiinsä. Koulu-, päiväkoti- ja erityisopetuksen tilat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jossa eri toimintojen sijainnit ovat helposti hahmotettavissa. Tämä tukee ympäristön loogista jäsentymistä ja vähentää aistikuormitusta.

Liikennejärjestelyt on suunniteltu siten, että eri liikennemuodot sijoittuvat omille alueilleen. Henkilökunnan pysäköinti, saattoliikenne, huoltoliikenne sekä esteettömät saattopaikat on jäsennetty omiin osiinsa, mikä lisää ympäristön ennakoitavuutta ja turvallisuutta sekä vähentää päällekkäisiä aistiärsykkeitä.

Koulun ja päiväkodin piha-alueet sijoittuvat rakennusten ja viheralueiden väliin erilleen liikenteestä. Ratkaisu luo suojaisia ja rauhallisia oleskeluympäristöjä. Erityisopetuksen pihan yhteys saattoliikenteeseen on toteutettu hallitusti, ja pihan rajautumista liikennealueisiin ohjataan kaavamääräyksillä.

Lisäksi kaavaratkaisussa on turvattu viheralueiden riittävyys sekä yhteydet ympäröiviin lähivirkistysalueisiin. Viheralueet tarjoavat moniaistisen ja palauttavan ympäristön sekä mahdollisuuksia sekä aktiiviseen toimintaan että rauhalliseen oleskeluun.

Hyvät ja monipuoliset opetustilat

Mielipiteissä korostetaan opetustilojen monikäyttöisyyttä ja mahdollisuutta hyödyntää niitä myös yhdistys-, kurssi- ja muussa kuntalaiskäytössä. Suunnittelussa pidetään tärkeänä rauhallisten ja tarkoituksenmukaisten oppimisympäristöjen toteuttamista sekä riittävien, selkeästi rajattujen opetustilojen varmistamista. Lisäksi esitetään huomiota erityisen tuen tarpeiden huomioimiseen, mukaan lukien erityisopetuksen tilojen ja resurssien riittävyys. Yhteisten työskentely- ja taito- ja taideaineiden tilaratkaisujen katsotaan tukevan opetuksen toimivuutta.

Vastine:

Mielipiteissä esitetyt näkökohdat opetustilojen monikäyttöisyydestä, oppimisympäristöjen toimivuudesta, erityisen tuen huomioon ottamisesta sekä kuntalaiskäytön mahdollistamisesta vastaavat pitkälti hankkeelle asetettuja suunnittelutavoitteita.

Koulun jatkosuunnittelua ohjaavat Espoon kaupungin toiminnallinen koulusuunnitteluohje, tilaohjelma, vaatimustilakortit sekä muut tekniset suunnitteluohjeet.

Suunnittelun lähtökohtana ovat selkeät, rauhalliset, turvalliset ja muuntojoustavat oppimisympäristöt, jotka tukevat erilaisia oppimisen tarpeita ja mahdollistavat opetuksen järjestämisen monipuolisesti.

Alakoulun tilat suunnitellaan oppikyliin, joissa kotiluokkia täydentävät erikokoiset ryhmä- ja eriyttämistilat, työskentelyaulat sekä vetäytymistilat. Ratkaisulla pyritään tukemaan työrauhaa, erilaisia oppimistapoja sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeita. Myös toiminta-aloittain järjestettävän opetuksen oppilaiden tilat suunnitellaan erityistarpeiden edellyttämällä tavalla. Laurinlahden hankkeessa vaativan erityisen tuen tilat muodostavat oman toiminnallisen kokonaisuutensa.

Mielipiteissä esiin nostettu taito- ja taideaineiden merkitys on huomioitu suunnitteluperiaatteissa. Esimerkiksi kuvataiteen, käsityön, teknisen työn, musiikin ja muiden taito- ja taideaineiden tilat suunnitellaan monipuolisiksi kokonaisuuksiksi, jotka tukevat opetuksen järjestämistä joustavasti myös oppiainerajojen yli.

Tilojen monikäyttöisyys on keskeinen suunnittelutavoite. Liikuntasalien lisäksi myös esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, käsityön ja muiden taito- ja taideaineiden tiloja voidaan osoittaa ilta- ja harrastuskäyttöön. Kuntalaiskäyttö mahdollistetaan toiminnallisilla ratkaisuilla, kuten erillisillä kulunhallinta- ja lukitusalueilla, jolloin tiloja voidaan käyttää koulupäivän ulkopuolella turvallisesti ja varsinaista koulutoimintaa häiritsemättä.

Kaavaratkaisu mahdollistaa sellaisen koulu- ja päiväkotirakennuksen toteuttamisen, jossa voidaan huomioida opetuksen muuttuvat tarpeet, erityisen tuen järjestäminen, monikäyttöiset oppimisympäristöt sekä tilojen laaja kuntalais- ja harrastuskäyttö. Näiden tarkemmat ratkaisut määritellään rakennuksen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Yhteistyö ja varhaiskasvatuksen palveluverkko

Mielipiteissä korostetaan varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden ja alueen päiväkotien henkilöstön osallistamista suunnitteluun, jotta uudet tilaratkaisut tukevat mahdollisimman hyvin lasten, henkilöstön ja toiminnan tarpeita. Päiväkodin kokoa pidetään suurena. Lisäksi tuodaan esiin huoli nykyisten pienempien varhaiskasvatusyksiköiden tulevaisuudesta (Kipparin päiväkoti) sekä tarve huomioida palveluverkon kehittämisen vaikutukset alueen olemassa oleviin varhaiskasvatuspalveluihin.

Vastine:

Käyttäjäyhteistyötä tehdään suunnittelun eri vaiheissa Kasvun ja oppimisen toimialan ja Tilapalvelut-liikelaitoksen sopimien käyttäjäosallistumisen periaatteiden mukaisesti. Käyttäjäyhteistyön lähtökohtana on käyttäjien tarpeet ja heidän toimintansa tuntemus. Toiminnallista tilasuunnittelua ohjataan suunnitelmien käyttäjälähtöisen arvioinnin pohjalta. Osallisuuden toteutumisesta, osallistamisen tavoista ja järjestämisestä sovitaan hankkeen suunnittelun lähtötietojen pohjalta yhdessä loppukäyttäjien kanssa.

Valmiin rakennuksen tilojen käyttäjiltä kerätään palautetta, jota hyödynnetään arviointi- ja jatkokehitystyössä.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkon suunnittelua ohjaavien periaatteiden mukaan uusille rakennettaville alueille suunnitellaan ensisijaisesti 8–10 lapsiryhmän päiväkoteja. Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkoperiaatteet on hyväksytty Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 12.6.2024.

Espoonlahden palvelualueen kasvu: Varhaiskasvatuksen nykyinen palveluverkko ei ole kysyntään nähden riittävä. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvun ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun perusteella varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvaa Espoonlahden alueella noin 1500 lapsella vuoteen 2035 mennessä. Kasvu kohdistuu Kanta-Espoonlahden lisäksi erityisesti Saunalahden, Finnoon ja Kaitaan alueille.

Varhaiskasvatusyksiköiden tulevaisuus: Kipparin päiväkoti on vuonna 1980 valmistunut noin 5-ryhmäinen päiväkoti, joka sijaitsee lähistöllä osoitteessa Ruorimiehenkatu 7. Laurinlahden koulun ja uuden päiväkodin 10-ryhmäinen hanke voisi korvata noin 5-ryhmäisen Kipparin päiväkodin peruskorjauksen. Kippari voisi toimia nykyisissä tiloissaan hankkeen valmistumiseen asti ilman väistötilatarvetta, minkä jälkeen sen tontti vapautuisi muuhun käyttöön. Kaavan päiväkoti tuottaisi noin 105 uutta rakenteellista varhaiskasvatuspaikkaa.